

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

TenneT TSO B.V.
K. Bakker
Utrechtseweg 310
6812 AR ARNHEM

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

ONTWERP

Onze referentie
Aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121.toek.sg

Bijlagen
2

Datum
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Bakker,

Naar aanleiding van uw verzoek van 28 maart 2014 en de aanvullingen hierop van 10 april 2014 en 20 mei 2014, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2014/0121, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de roek en de steenuil.

Procedure

In artikel 20a, eerste lid van de Elektriciteitswet 1998 is bepaald dat op de besluitvorming voor dit project de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is. Dat wil in dit geval zeggen dat de besluiten die nodig zijn voor hoogspanningsverbinding Doetinchem-Wesel 380 kV gezamenlijk worden voorbereid, waarbij deze procedure wordt gecoördineerd door de minister van Economische Zaken (EZ). Daarbij doorlopen de besluiten, op grond van artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met toepassing van de bijzondere regels in artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor hoogspanningsverbinding Doetinchem- Wesel 380 kV. Daarom is ook op dit besluit de rijkscoördinatieregeling van toepassing.

ONTWERP

De minister van EZ heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor hoogspanningsverbinding Doetinchem- Wesel 380 kV bevorderd. Onderhavig besluit is samen met het inpassingsplan en de andere besluiten als volgt voorbereid:

- op [datum] is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;
- op [datum] is door de minister van EZ een ontwerp van het besluit aan TenneT TSO BV gezonden;
- het ontwerp van het besluit heeft van [datum] tot en met [datum] ter inzage gelegen bij [locatie];
- er zijn [aantal] informatieavonden georganiseerd, op [data], waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijze naar voren te brengen.

Op grond van artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening worden dit besluit en de andere besluiten gelijktijdig door de minister van EZ bekendgemaakt. Tevens doet de minister van EZ daarvan mededeling in de Staatscourant, enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen en langs elektronische weg. Eerdere insprekers en grondeigenaren en beperkt gerechtigden op die gronden worden apart geïnformeerd.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Doetinchem-Wesel 380 kV", gelegen in de gemeenten Bronkhorst, Montferland, Oude IJsselstreek en Doetinchem. Het project betreft de aanleg van een 380 kV-hoogspanningslijn tussen Doetinchem en Wesel (Duitsland), voor zover dit het Nederlandse gedeelte van het tracé betreft. De werkzaamheden binnen het project betreffen het deels verwijderen van de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding en het aanleggen, in werking hebben, beheren en onderhouden van een 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen het hoogspanningsstation Doetinchem in de gemeente Bronkhorst en de grens met Duitsland tussen Voorst en Dinxperlo. Daartoe worden 65 hoogspanningsmasten geplaatst langs een traject van ongeveer 23 kilometer lengte. De verbinding volgt deels het traject van de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding (met een lengte van ruim 18 kilometer), deels een ander traject. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), roek (*Corvus frugilegus*) en de steenuil (*Athene noctua*), voor de periode van 1 juli 2014 tot en met 1 juli 2017.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en zijn tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121

ONTWERP

De roek en de steenuil zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels is alleen ontheffing nodig indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Afwijzing laatvlieger

U heeft ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft het verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de laatvlieger. Echter, uit de bij de aanvraag gevoegde onderzoeken blijkt dat de laatvlieger geen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen heeft binnen het plangebied. Daarnaast zijn de aangetroffen foerageergebieden en vliegroutes van de laatvlieger binnen het plangebied niet essentieel en vallen niet onder artikel 11 van de Flora- en faunawet. Door de werkzaamheden worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121

ONTWERP

Instandhouding van de soorten

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis bevinden zich in de bebouwing van de boerderij Jaopikslag, tussen masten 12 en 13. Er wordt een (paar)verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verwacht in de oude eiken langs de Keppelseweg. De erfbeplanting van boerderij Jaopikslag en de bomenlaan langs de Kruisallee, tussen masten 20 en 21, vormen essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Vastgestelde vliegroutes van de gewone dwergvleermuis zijn de bomenlaan langs de Kruisallee en de erfbeplanting van boerderij Jaopikslag met de aangrenzende beukenlaan. Van andere lijnvormige elementen die de toekomstige hoogspanningsverbinding kruist wordt uitgegaan dat deze eveneens deel uitmaken van het vliegrouten netwerk van de gewone dwergvleermuis. Aantasting van foerageergebieden en vliegroutes is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de bladzijden 17 tot en met 26 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatie- en compensatiemaatregelen Flora- en faunawet – Doetinchem-Wesel 380 kV" van 26 maart 2014. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

De mogelijke (paar)verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis die door de kapwerkzaamheden verloren gaat zal tijdig gemitigeerd worden door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Echter, door de kap van de erfbeplanting van de boerderij Jaopikslag wordt essentieel foerageergebied van de gewone dwergvleermuis aangetast. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis blijft hierdoor niet behouden.

De gewone dwergvleermuis is een algemeen voorkomende soort in het plangebied. De aantasting van essentieel foerageergebied zal naar verwachting geen negatieve effecten hebben op de gunstige staat van instandhouding van deze soort. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Roek

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlinders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121

ONTWERP

Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland
Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121

Nesten van de roek vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soort.

De roek is in het plangebied aangetroffen. Ter hoogte van mast en lijnveld 38 bevindt zich een houtopstand waarin zes nesten van de roek zijn vastgesteld. Het grasland in de omgeving van de roekenkolonie vormt het foerageergebied van deze exemplaren. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de roek worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de bladzijden 17 tot en met 26 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatie- en compensatiemaatregelen Flora- en faunawet – Doetinchem-Wesel 380 kV" van 26 maart 2014. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Met de kap van de bomen bij mast en lijnveld locatie 38 zullen zes nesten van de roek verdwijnen. Het grootste deel van de nestbomen van de roekenkolonie blijft echter behouden. Het geringe aantal nesten van roek in de bomen die gekapt zullen worden, maakt het aannemelijk dat deze exemplaren van de roek een alternatieve nestplek zullen kunnen vinden. Bovendien zijn er binnen twee kilometer van de roekenkolonie, op landgoed Schuilenburg tussen Terborg en Silvolde, veel houtopstanden beschikbaar waar de roek zich zou kunnen vestigen. De genoemde beschikbare alternatieven in de directe omgeving en op grotere afstand maken het zeer aannemelijk dat de roek in het broedseizoen na de kap van de nestbomen een andere geschikte nestboom zullen vinden en dat daarmee de functionaliteit van de nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen behouden blijft.

Echter, ondanks deze maatregelen wordt door het realiseren van de hoogspanningsverbinding nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de roek verstoord. Immers, de roek wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de roek derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de roek wel in de omgeving aanwezig blijft gaat er geen wezenlijke invloed uit van deze verstoring.

ONTWERP

De gunstige staat van instandhouding van de roek komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Steenuil

Nesten van de steenuil vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soort.

De steenuil is in het plangebied aangetroffen. Binnen het plangebied zijn 21 nesten van de steenuil vastgesteld die zich op minder dan 200 meter afstand van mast- en lijnveld locaties bevinden.

Alle aangetroffen territoria van de steenuil bevinden zich op erven, waarbij het gehele erf van essentieel belang is voor het functioneren van het nest. Ter plekke van mast en lijnveld locatie 16 is daarnaast marginaal geschikt foerageergebied voor de steenuil aanwezig. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op bladzijden 17 tot en met 26 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatie- en compensatiemaatregelen Flora- en faunawet – Doetinchem-Wesel 380 kV" van 26 maart 2014. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

Vooraf zorgt u voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de nesten of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de steenuil. Voor iedere aan te tasten nestlocatie worden tijdig twee nestkasten geplaatst.

Het foerageergebied zal gemitigeerd worden middels het opwaarderen van bestaand of het realiseren van nieuw foerageergebied door het creëren van overhoeken, kruidenzomen, struwelen, takkenrillen, composthopen en dergelijke en het aanbrengen van voldoende zit- en uitkijkposten door het plaatsen van paaltjes. De kwaliteit van het foerageergebied zal een tijdelijk afnemen, maar er zijn voldoende alternatieven voorhanden om dit verlies op te vangen. De functionaliteit van de nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen blijft daarmee gegarandeerd.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland
Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121

ONTWERP

Echter, ondanks deze maatregelen wordt door het realiseren van de hoogspanningsverbinding nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil verstoord. Immers, de steenuil wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de steenuil derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de steenuil wel in de omgeving aanwezig blijft gaat er geen wezenlijke invloed uit van deze verstoring.

De gunstige staat van instandhouding van de steenuil komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen: 'de volksgezondheid of openbare veiligheid', 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrictlijn kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Habitatrictlijn. Het door u aangevraagde belang 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' is niet genoemd in de Habitatrictlijn. De aanvraag is met betrekking tot de gewone dwergvleermuis daarom uitsluitend beoordeeld op grond van het belangen 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'.

Voor vogels kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Vogelrichtlijn. Het door u aangedragen belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' is niet genoemd in de Vogelrichtlijn. De belangen genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder e en j van het Vrijstellingsbesluit kunnen in dit geval echter wel aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring met wezenlijke invloed.

De 380 kV hoogspanningsverbinding is een verbinding tussen het Nederlands hoogspanningsnet en de hoogspanningsnetten in de buurlanden. Het project betreft de realisatie van de vierde interconnector met het Duitse hoogspanningsnet. Extra interconnectiecapaciteit tussen Nederland en Duitsland is noodzakelijk vanwege de verdere ontwikkeling naar één (Noordwest) Europese elektriciteitsmarkt, het handhaven van de betrouwbaarheid van Nederlandse elektriciteitssysteem en het verder ruimte geven aan duurzame elektriciteit in Nederland. In Duitsland doet zich daarnaast het verschijnsel voor dat de elektriciteitsprijzen voor grootverbruik lager zijn dan in Nederland.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland
Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121

ONTWERP

Dit wordt veroorzaakt doordat er meer (duurzame) energie wordt opgewekt dan de binnenlandse vraag. Door de toenemende vraag naar energie in Nederland is het inkopen van elektriciteit uit Duitsland ook in economisch opzicht zeer wenselijk.

Een hoogspanningsverbinding is bovendien een voorziening in het belang van de openbare veiligheid. Een onderbreking van de elektriciteitsvoorziening zou, gelet op de gevolgen daarvan, afbreuk kunnen doen aan de openbare veiligheid. De realisatie van de hoogspanningsverbinding zal bijdragen aan het veilig stellen van de elektriciteitsvoorziening en voorzien in extra waarborgen in geval van grootschalige calamiteiten in verbindingen of stations. Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat de belangen 'volksgezondheid of openbare veiligheid' en 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, roek en de steenuil, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, rechtvaardigen.

Daarnaast worden de werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de roek en de steenuil is geen sprake. Ik verwacht dat er door het realiseren van het project geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populaties van de roek en de steenuil.

Andere bevredigende oplossing

Voor de versterking van de koppeling van het Nederlandse en Duitse hoogspanningsnet zijn geen andere bevredigende oplossingen voorhanden dan de aanleg van een bovengrondse 380 kV hoogspanningsverbinding. Ondergrondse aanleg van een gelijkstroomverbinding biedt geen passende oplossing voor de uitbreiding van de interconnectiecapaciteit tussen de wisselstroomnetten in Nederland en Duitsland. Daarnaast is een ondergrondse verbinding geen optie omdat de bruikbaarheid van ondergrondse kabels bij 380 kV verbindingen nog onderzocht wordt en de afronding van dit onderzoek nog geruime tijd op zich zal laten wachten. De hoogspanningsverbinding Doetinchem-Wesel dient echter op zo kort mogelijke termijn te worden gerealiseerd.

De locatiekeuze van het bovengrondse tracé is het resultaat van een complexe afweging waarbij het gehele tracé van Doetinchem naar Duitsland is betrokken, en niet alleen ecologische belangen speelden, maar ook aspecten als techniek, kosten en volksgezondheid.

Het gekozen tracé loopt (anders dan het te amoveren deel van de huidige 150 kV verbinding) niet langer deels door bewoningskernen maar geheel door landelijk gebied. Het totale tracé (ca. 23 km) is daardoor een paar kilometer langer dan de huidige 150 kV verbinding.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121

ONTWERP

Daarbij is er voor gekozen om zoveel mogelijk de 380 kV verbinding te combineren met de 150 kV verbinding, waardoor ongeveer 19 kilometer van de huidige 150 kV verbinding kan worden verwijderd.

Ook is doorsnijding van gebieden met een hoge soortenrijkdom of met aanwezigheid van zwaar beschermde soorten zoveel mogelijk voorkomen. Op mastvoet-niveau zijn zwaar beschermde soorten zoveel mogelijk ontzien door mastvoeten waar mogelijk buiten leefgebieden of op voldoende afstand van verblijfplaatsen van deze soorten te plaatsen. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de gewone dwergvleermuis, roek en de steenuil zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Zienswijzen

Zienswijzen over het ontwerp van het besluit kunnen worden ingediend bij:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt hoogspanningsverbinding Doetinchem- Wesel 380 kV
Postbus 23
2290 AA Wateringen

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**
Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121

ONTWERP

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

Onze referentie
aanvraagnummer
FF/75C/2014/0121

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen
Teammanager Vergunninge

Datum: 2015
voorgezien

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

~~W. Klasse~~

ONTWERP

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van heer K. Bakker op 28 maart 2014, namens TenneT TSO B.V. en de aanvullingen hierop van 10 april 2014 en 20 mei 2014

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:
Naam: TenneT TSO B.V. (hierna: ontheffinghouder)
Adres: Utrechtseweg 310
Postcode en woonplaats: 6812 AR ARNHEM

Ontheffing **FF/75C/2014/0121** voor het tijdvak van: 1 juli 2014 tot en met 1 juli 2017

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de roek (*Corvus frugilegus*) en de steenuil (*Athene noctua*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Doetinchem-Wesel 380 kV", gelegen in de provincie Gelderland, in de gemeenten Bronkhorst, Montferland, Oude IJsselstreek en Doetinchem, één en ander zoals is weergegeven in de afbeeldingen 1, 2 en 3 op de pagina's 5, 6 en 7 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Activiteitenplan bij ontheffingsaanvraag i.k.v. Flora- en faunawet – Doetinchem-Wesel 380 kV" van 26 maart 2014.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevredeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

FF/75C/2014/0121

ONTWERP

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

Specifieke voorschriften

7. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven op de bladzijden 17 tot en met 26 van het bij de aanvraag gevoegde **rapport "Mitigatie- en compensatiemaatregelen Flora- en faunawet – Doetinchem-Wesel 380 kV" van 26 maart 2014** (bijlage 2 bij dit besluit).
8. U geeft aan rekening te houden met de actieve en/of kwetsbare perioden van de aangetroffen soorten. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de kwetsbare periode van de roek en de steenuil langer dan wel korter zijn. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van gewone dwergvleermuis, roek en de steenuil.
9. Voor de masten die op minder dan 200 meter van een steenuilennest gepland zijn dient het heien van de funderingspalen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd.

Zorgplicht

Ik wijs u erop dat u op grond van artikel 2 van de Flora- en faunawet de volgende maatregelen in acht dient te nemen:

10. U dient de zorgplichtmaatregelen uit te voeren zoals omschreven bij voorschrift 7.

Overige voorschriften

11. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
12. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
13. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
14. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
15. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen
Teammanager Vergunningen